

בחיוכה כבשה את העולם

שיניה
מקסימות
תודות ל-

תיאדנו

משחת שיניים של "ת"א"
כשפופרת עם הראש החדש

פרסום מלניק

תשבץ העולם הזה 1285

תשבץ זה נשלח אלינו על ידי ירדנה עיני מידאליהו. כותבת לנו ירדנה: «את תשבצי זה התחלתי לכתוב בשעור אלגברה (לכן הגיע, כנראה, על ניר משובץ) וסיימתי בשעור אנגלית». חבל, ירדנה, שציונייך ב-אלגברה ובאנגלית אינם נכללים בין נעלמי תשבץ.

מאונן: (1) פני זה קלנית; (4) ה- (10) מנעול (11) נוח; (13) עיר כוהנים; (14) ביח"ד בנדים; (15) הוכרע משפטי; (17) שחת; (19) אדם המחוסס כנדר משי; (20) ביח"ר ל- (22) בית; (22) משי רת הרב; (22) משי תור מפני השמש; (23) בבקשה; (24) מ- מהר; (26) ממצוא ה- (27) חלק ב' מעין (29) נובע סים חמים; (41) כואב; (42) קריאת כבא; (44) כלי קיבול נוזלים; (46) שמה; (48) תינוקות; (50) מאותיות האלף-בית; (51) ראש; (53) פרח; (56) החלק העליון (57) לא מתוק; (58) בתוכה; (59) בה נערך משפט פושעים נאציים; (60) מדינאי צרפתי.

מאונן: (1) שר חוץ דיפלומטי; (2) רסי; (3) כי לילה; (3) יורד הים הפורטוגלי; (6) ארון בתולניות; (6) שערן לבן; (7) מילת שליחה; (8) מטר ומ- שאדם עובר; (9) חורש הצום המסלמי; (10) המכה השמינית; (11) המכה השמינית; (12) קרס; (15) תבלין; (16) המכה השמינית; (18) סדר היתוסים; (21) על- ידו; (22) ענף; (24) סימו; (26) ריק; (28) שופט; (29) מיליון טון ט.ט.ט.; (31) מקום משלוח למכרבים; (32) שמימו;

9	B	7	6	5	4	3	2	1
								10
	14			13		12	11	
								15
		19		18	17	16		
								21
		24			23	22		20
								25
								29
								30
								31
								34
								35
								39
								40
								44
								47
								48
								49
								50
								54
								55
								57
								58
								59
								60

אולשן: צטט לי את הדין שאתה מדבר עלי, אם אפשר לצטט אותו!
ירדור: בשביל הדין הזה פתחתי את ה-אנציקלופדיה בערך הפליה של הפרופסור אקצין, המצטט גם פסקידין של ביתדין זה. (קורא את הערך).
אולשן: מה הקשר בין מה שאתה קורא ובין צו עשה?
ירדור: לי נדמה, בכל הכבוד, שגם ה-חומר שהביא העד וגם הפרשנות שנתן העד, זה דבר ברור של הבדלי השקפות פוליטיות. אני טוען שהמקרה של קרוש דומה למקרה שלי, אבל אני יודע ששם —

אולשן: המקרה הזה דומה למקרה שלך כמו צפון לדרום!
ירדור: אינני יודע, אדוני, באמת, אם לא צריך להבחין כאן בין דברים שהאזרח וכאי להם מכיוון שזה דבר לזכותו, ובין דברים שהשלטון נותן מכיוון שהשלטון מעוניין בכך. כאן שמענו שהצבא מחזיק מנגנון מסויים, לצורך ולענייני הצבא. מניין לנו שאין להם הזכות עכשיו לתת אותם פאסיליטיס (השירותים) לאותם אנשים שהם חושבים שהם יעילים לכך?
אולשן: אילו נניח שהיה חוק כזה, ששרות הבטחון יקיים בארץ, וגם בחוץ לארץ, אם ימצא לנחוץ, קשר מיוחד, במסגרת מיוחדת, עם עתונאים.

ירדור: כבוד השופט ויתקון הזכיר את המלה פאסיליטיס. מה פה פאסיליטיס? הפאסיליטיס פה: חופש האינפורמציה, גישה למקורות האינפורמציה. ופה הצבא הקים, במשך שנים, מסגרת קבועה — לא על פי חוק קבוע, אבל זו מסגרת הקיימת מזה שנים, עם האמנה וביטול האמנה. ואני הייתי חוקר את העד על ביטול האמנה, כמה מקרים כאלה קרו ואיזה מקרים היו אלה. על ידי כך הייתי מראה שפה הולכים לערער מסגרת מסוימת, מפאת השקפות פוליטיות שונות. וכאן אני נכנס לדי אמות של אפליה ולפסקידין של כבוד ממלא מקום הנשיא בענין קרוש.
אולשן: אלף פעמים אמרתי לך שאין שחר להשוואה עם קרוש! שם לא התעוררה בעיה זו... תראה לי אסמכתא של מעמד חוקי של תא כתבים צבאיים!

ירדור: ברגע זה בא לי רעיון של כוחו המחייב של הנוהג, בדין הישראלי, מכוח המגילה (החוק התורכי)...
אולשן: אבל אם אתה מדבר על נוהג, זה כבר עניין לגמרי אחר. כי נוהג צריך להיות מימי קדם, לא מלפני שנים בלבד. חוץ מזה יש, למשל, שרות דתי בצבא, ובכל יחידה סמלי דת. והנה פתאום יחליט צה"ל שלא צריך צדק סמלי דת, מספיק קצינים או יבואו ויגידו נוהג, ויעשו צו על תנאי! הלא זה אבסורד!
ירדור: אם יבואו רק לבטל את המוסד הזה, זה דבר אחד. אבל אם יבטלו את מעמדו של סמל אחד, מכיוון שהשקפתו הפוליטית אחרת, או זו תהיה אפליה, שנדמה לי, בכל הכבוד, הוא יהיה רשאי לבוא בפני בית המשפט, אף כי מעמדו של סמל דת איננו מופיע בשום דין, נדמה לי שלית מאן דפליג, שכל העניין הזה שלפני בית המשפט הוא עניין ציבורי. ועכשיו אני אומר, האם העסקתו של המבקש —

אולשן: האם הוא מועסק על ידי ה-צבא? האם הוא מקבל משכורת מהצבא?
ירדור: הוא מועסק לא מבחינה זו ש-הוא מקבל כסף משם, אלא שפרנסתו תלויה במידה ניכרת בכך, שצה"ל מעסיק אותו ככתב צבאי ועתונאי משלם לו.
אולשן: אבל גם אם הוא טוען על פרנסה שנפגעה, הוא צריך להראות שיש לו אחיזה בחוק, שצה"ל חייב לו. או הוא יכול להצליח שנתערב. אתן לך דוגמה. עתונאי שאיננו מצליח לראיין את המערכת תפטר אותו. האם הוא יבקש צו נגד השר למה הוא נותן ראינות לאחרים ולא לך?
ירדור: יורשה לי רק להוסיף, שכאן מדובר על האמנה קבועה של אדם קבוע — **אולשן:** (מפסיק אותו): לגמרי לא מתי-פעל מהמלה האמנה.
ירדור: זו לא המלה שלי, זו המלה של המשכב... זה מעמד וזה מעמד פרנסתי, ואינני רואה במה גרוע חלקו להתפרנס. זו הפליה מסיבות פוליטיות... (נשיא בית המשפט מתייעץ עם השופטים חיים כהן ואלפרד ויתקון. לאחר מכן הוא כותב את ההחלטה, עליה חותמים כל השלוש).

אולשן: החלטנו לדחות את הבקשה ולבטל את הצו הזמני. נימוקים יינתנו ב-מועד מאוחר יותר. על המבקש לשלם 300 לירות הוצאות המשפט.

ראת ומה שהגשת פה הוא קו פוליטי קבוע של המערכת הנוכחית של העתון, הקיימת מאז 1950, תסכים אתי, או לא?
אולשן: נניח כך. נצא מתוך ההנחה ש-זה כך. או מה?
ירדור: ואף-על-פי-כן, ב-1956, על-ידי המוסד שאותו מייצג כעת סגן-אלוף סיני, הואמן שלום כהן בתור כתב צבאי של אותו העתון —

אולשן: (מפסיק אותו בכעס): נניח... נניח... ואחר כך שינו את דעתם, לרגלי התמדה בדרך כזו של הסברה.
ירדור: השאלה היא — **אולשן:** (מפסיק אותו) תציג שאלות!
ירדור: בבקשה.

חיים כהן: תראה אדוני, אנחנו יוצאים מתוך הנחה שאדוני צודק. הנשיא אמר לו שהקו הפוליטי של העתון הזה לא השתנה מאז שנוסד ועד היום הזה, עכשיו מה השאלה?
ירדור: (לסיני): ובכן, תגיב בבקשה ל-בית המשפט את אותם העתונים שבהם אמרת — (כאן מגיש ירדור כמה עשרות גליונות של העולם הזה, בהם פורסמו כתבות על חילות צה"ל ומפקדיה על פעולותיו במלחמה, על קורסים ותמרונים, כתבות אלה הופיעו מאז מינויו של שלום כהן ככתב צבאי, והן שקיפו באור חיובי ובהרחבה את הישגי צה"ל, את בעיותיו ואת כושר חייליו ומפקדיו. אך נשיא בית המשפט לא הניח לפרקליטו של כהן להגיש את המאמרים, כחומר-נגדי למאמרים אשר צוטטו על-ידי סגן-אלוף סיני).

אולשן: (לשמש בית המשפט): אל תקח ממנו שום דבר! אנחנו לא נרשה. לזרוק עלינו חומרים בשביל מה? מה אתה רוצה להוכיח בזה?
ירדור: אני רוצה להראות איזו תועלת הביא העתון הזה לרוח צה"ל ול- **אולשן:** (מפסיק אותו): על הנזק או התועלת, ואם יש בכך נקודה משפטית, זה שלהם ולא שלך.
ירדור: אז שיקרא — **אולשן:** (מפסיק אותו בקוצר רוח): אתה רוצה להמשיך בחקירה, או שאינך רוצה?
ירדור: כן. (לסיני) האם זה נכון ש-העתון הזה, באותה ההתמדה בה פירסם את דעותיו הפוליטיות, פירסם חומר ממדרגה ראשונה על צה"ל, לטובת המוראל ורוח החייל?

סיני: היו כאלה בהעולם הזה. בהחלט, של אותו סופר. בודאי.
ירדור: (מגיש מכתב שכתב מפקד גייסות השריון, אלוף חיים בר-לב שלום כהן, בו הוא מביע את הערכתו על כיסוי תמרון השריון הגדול שאליו צירף סמל מוסקף של חיל השריון, כמתנה).
אולשן: לשם מה אתה מגיש את ה-מיסמך הזה? הרי (סיני) בתשובה שלו לא אומר מלה רעה על שלום כהן. ואני מזהיר אותך עוד פעם: אם החקירה לא תיגרמר תוך רבע שעה, אנחנו יתקף ומיד מפסיקים אותה ומתחילים לדון בבעיה המשפטית.

ירדור: תוך רבע שעה אינני יכול. **אולשן:** אז אנחנו קודם נחליט על ה-בעיה המשפטית.

ירדור: בבקשה... במקרה או שלא ב-מקרה, בימים האחרונים הופיע כרך נוסף של אנציקלופדיה העברית, ובו הערך הפ-ליה. פרי עטו של הפרופסור בנימין אקצין. **אולשן:** אתה מתבקש עכשיו לא לדבר על אפליה. אתה מתבקש קודם כל, לדבר על הבעיה העיקרית: האם יכול אדם לבוא לבקש צו-על-תנאי כשאין לו אפשרות להצ-ביע על איזו זכות המגיעה לו בדין?

ירדור: אני טוען, בכל הכבוד, שיש איסור חריגה מסמכות, בהתאם לפסיקה של בית המשפט נכבד זה. אני אומר שהתערבות מטעמים פוליטיים בעניינים של הצבא היא חריגה מן הסמכות, בדיוק כמו בעניין של קרוש-נגד-ירושם-החברות. אני טוען, שאין לחרוג מן הסמכות מסיבות השקפות פוליטיות, וכיח פוליטי, ביקורת פוליטית. כל זה אינו צריך, ואסור לו לגעת בכושרו הבצאי של צה"ל. תהא ביקורת על מדיניות אשר תהיה, אסור לתת לביקורת זו להשפיע על שיקולי-הדעת ביחס לחינוכו של צה"ל, ביחס להסברה, וביחס להוצאת עתונאי, כתב צבאי — אשר מביא תועלת מן המדרגה הראשונה, מוכרת על-ידי אותם הגופים — מאתה המסגרת מפאת הביקורת הפוליטית כלפי עתונאי, ומכיוון שזה, לפי דעתנו, מבוסס על חריגה מסמכות מפאת השקפות פוליטיות, ואפליה מסיבות פוליטיות, אני טוען שזה נוגד את הדין היסודי שעליו מושתתת כל מדינה דמוקרטית.